

NORGES HØYESTERETT

Den 10. mars 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bårdsen og Matheson i

HR-2011-00504-U, (sak nr. 2011/173), sivil sak, anke over kjennelse:

I.

Det norske maskinistforbund

Norsk Sjømannsforbund

Norsk Sjøoffisersforbund

(advokat Sigmund Z. Berg)

mot

Oceanlink Supply Ltd

Troms Offshore AS

(advokat Henrik Aadnesen)

II.

Det norske maskinistforbund

Norsk Sjøoffisersforbund

Norsk Sjømannsforbund

(advokat Sigmund Z. Berg)

mot

Nor Supply Offshore AS

Troms Offshore AS

(advokat Henrik Aadnesen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder midlertidig forføyning, og reiser blant annet spørsmål om de ankende parters rettslige interesse har falt bort, jf. tvisteloven § 1-3.
- (2) Oceanlink Supply Ltd (Oceanlink Supply) eide i 2010 skipet Ocean Supplier. Nor Supply Offshore AS (Nor Supply Offshore) eier skipet North Crusader. Troms Offshore AS (Troms Offshore) var manager for begge skipene, som seiler under bekvemmelighetsflagg (Flag of Convenience – ”FOC”). Bortsett fra norsk kaptein og styrmann var skipene i 2010 bemannet med mannskap fra Polen. For perioden 1. januar til 31. desember 2010 inngikk Kystverket

kontrakt med Oceanlink Supply og Nor Supply Offshore om å benytte de to skipene i slepeberedskapstjenesten i Nord-Norge.

- (3) Norwegian Maritime Unions (NMU) består av Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund. Disse organisasjonene er tilsluttet International Transport Workers Federation (ITF).
- (4) I november 2009 tok Troms Offshore initiativ overfor NMU for å få utarbeidet avtaler for Ocean Supplier og North Crusader med utgangspunkt i ITFs avtaleverk. Da de to skipene skulle operere i norsk farvann, fremmet NMU i desember 2009 krav overfor Troms Offshore om at det ble inngått tariffavtale med norske lønns- og arbeidsvilkår. NMU oversendte også avtaleutkast med kabotasjebestemmelser for norsk kontinental sokkel og for slepebåtberedskap som innebærer at mannskapene oppnår norsk hyrenivå når skipene har oppdrag innenfor disse fartsområdene. Kravene innebar en vesentlig økning i hyrenivået for mannskapet på de to skipene. Partene kom imidlertid ikke til enighet, og NMU sendte 19. mars 2010 varsel om boikott av de to skipene.
- (5) Oceanlink Supply og Troms Offshore tok 22. mars 2010 ut stevning og begjæring om midlertidig forføyning for Oslo tingrett med krav om forbud mot å iverksette de varslede boikottaksjonene mot Ocean Supplier, jf. lov om boikott § 3. Samme dag fremmet Nor Supply Offshore og Troms Offshore tilsvarende stevning og begjæring for North Crusader. Tingretten forenet de to sakene til felles behandling og avgjørelse etter tvisteloven § 15-6.
- (6) Oslo tingrett avsa 18. mai 2010 slik dom og kjennelse:

”DOMSSLUTNING

I sak nr. 10-048861TVI-OTIR/03

1. **Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund forbys å iverksette boikott mot ”Ocean Supplier” som varslet 19. mars 2010.**
2. **Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund betaler in solidum 90 000 – nittitusen – kroner i sakskostnader til Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.**

I sak nr. 10-049591TVI-OTIR/03

1. **Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund forbys å iverksette boikott mot ”North Crusader” som varslet 19. mars 2010.**
2. **Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund betaler in solidum 90 000 – nittitusen – kroner i sakskostnader til Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.**

KJENNELSESSLUTNING

I sak nr. 10-048861TVI-OTIR/03

1. **Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og**

Norsk Sjøoffiserforbund forbys å iverksette boikott mot "Ocean Supplier" inntil det foreligger en rettskraftig avgjørelse i hovedsaken.

2. Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffiserforbund betaler in solidum 30 000 – trettitusen – kroner i sakskostnader til Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS innen 2 – to – uker fra kjennelsens forkynnelse.

I sak nr. 10-049591TVI-OTIR/03

1. Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffiserforbund forbys å iverksette boikott mot "North Crusader" inntil det foreligger en rettskraftig avgjørelse i hovedsaken.
2. Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffiserforbund betaler in solidum 30 000 – trettitusen – kroner i sakskostnader til Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS innen 2 – to – uker fra kjennelsens forkynnelse."

- (7) De saksøkte anket tingrettens dom og kjennelse til Borgarting lagmannsrett. I anken over tingrettens kjennelse avsa lagmannsretten 8. desember 2010 kjennelse med slik slutning:

- "1. Ankene forkastes.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund in solidum 5000 – femtusen – kroner til Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS i fellesskap innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund in solidum 5000 – femtusen – kroner til Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS i fellesskap innen to uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen."

- (8) *Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund* har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken er datert 10. januar 2011.
- (9) Under ankeutvalgets behandling er partene gitt anledning til å uttale seg om de ankende parter har rettslig interesse i anken over lagmannsrettens kjennelse, jf. tvisteloven § 1-3, hensett til at de aktuelle avtalene med Kystverket er begrenset til å gjelde fram til 31. desember 2010.
- (10) Til dette spørsmålet har de ankende partene sammenfatningsvis anført:
- (11) De ankende partene opprettholder boikottvarslet og anfører at de dermed fortsatt har rettslig interesse i saken. Det vises til at det følger av det avtaleverket som de ankende partene krever at ankemotpartene skal inngå, jf. Special Agreement artikkel 4, at det har en varighet på 12 måneder som deretter forlenges automatisk med mindre avtalen sies opp i henhold til oppsigelsesbestemmelsen i artikkel 5. Et avtaleforhold som er utformet for å løpe over flere år vil ikke kunne være avgrenset så spesifikt at det mister sin aktualitet dersom fartøyet endrer fartsmønster eller fartsområde. Ved iverksettelse av en boikott i dag, med påfølgende

forhandlinger og avtaleinngåelse som det ønskede resultatet, vil de avtalene som da inngås, bli oppgradert og få en løpedato fra tidspunktet for avtaleinngåelsen. Det er uten betydning for sakens aktualitet at ankemotpartens skip i dag ikke går på kontrakt med Kystverket.

- (12) Til realiteten gjøres det gjeldende at lagmannsretten uriktig legger til grunn at boikottinstrumentet tidligere ikke har vært benyttet til å presse fram et norsk hyrenivå på FOC-skip under trussel om boikott, samt at det må være lovgivers avgjørelse hvorvidt norske sjøfolk bør beskyttes mot urettferdig konkurranse fra utenlandskregistrerte skip. Lagmannsretten tar også feil når den finner at ankemotpartene kunne basere seg på hyrenivået i tidligere modellavtale mellom NMU og Norges Rederiforbund da det ble inngitt anbud på slepebåtberedskapen i Nord-Norge for 2010, og at det ville være utilbørlig gjennom arbeidskamp å påtvinge virksomheten tilnærmet norsk hyrenivå.
- (13) Lagmannsretten legger videre uriktig til grunn at de ankende partenes krav vil påføre ankemotpartene ikke ubetydelige økonomiske skadevirkninger, og at de ankende partene ikke gav noe rimelig forhåndsvarsel om de hyrekrav man ønsket å innføre. De ankende partenes krav i forhandlingene med ankemotpartene bærer ikke preg av å være diktat. Lagmannsretten har også feilaktig kommet til at det ikke er noe rimelig forhold mellom den interessen som skal fremmes, og den skaden en boikott vil medføre.
- (14) Lagmannsrettens kjennelse bygger på en altfor streng norm når den konkluderer med at boikottlovens grenser er overtrådt. Den normen lagmannsretten har lagt til grunn kan prøves etter tvisteloven § 30-6.
- (15) De ankende partene har nedlagt slik påstand:
- ”1.1 **Det norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund frifinnes.**
- 2.1. **Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS dømmes, in solidum, til å erstatte Det norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund sakens omkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett.**
- 2.2. **Nor Supply Offshore AS, og Troms Offshore AS dømmes, in solidum, til å erstatte Det norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund sakens omkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett.”**
- (16) *Oceanlink Supply Ltd, Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS* har inngitt tilsvarende og har i korthet anført:
- (17) Anken må avvises på grunn av tapt aktualitet, jf. tvisteloven § 1-3. Det vises til at Ocean Supplier er solgt til Cormorant Shipping Ltd. i henhold til avtale 25. januar 2011. Skipet befinner seg for tiden i Polen for oppgradering for kjøper, og så vidt vites skal ikke skipet operere i Norge eller på norsk sokkel. For NSO Crusader (tidligere North Crusader) er det inngått ny avtale med Kystverket datert 15. november 2010 som er basert på norske lønns- og arbeidsvilkår. Boikott fremstår dermed ikke lenger å være aktuelt.
- (18) Til realiteten anføres at lagmannsrettens tolking av boikottloven § 2 bokstav c er riktig. Den konkrete rettsanvendelsen og bevisbedømmelsen, som ankegrunnene retter seg mot, kan ankeutvalget ikke prøve, jf. tvisteloven § 30-6. Lagmannsrettens kjennelse er uansett riktig.

(19) Ankemotpartene har nedlagt slik påstand:

”Prinsipalt:

1. Anken avvises.

Subsidiært:

1. Anken forkastes.

I begge tilfelle:

2. Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund betaler in solidum sakens omkostninger for Høyesterett på NOK 25.000 til Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS innen 2 uker fra kjennelsens forkynnelse.
3. Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund betaler in solidum sakens omkostninger for Høyesterett på NOK 25.000 til Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS innen 2 uker fra kjennelsens forkynnelse.”

(20) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(21) Etter tvisteloven § 32-2 jf. § 1-3 må de ankende partene ha ”et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til” ankemotpartene. Etter § 1-3 andre punktum skal dette spørsmålet avgjøres ”ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det”. Dette vilkåret må være oppfylt på avgjørelsestidspunktet – noe som innebærer at selv om det var oppfylt da lagmannsretten traff sin avgjørelse 8. desember 2010, kan den rettslige interessen i å oppnå en realitetsavgjørelse være bortfalt når saken nå står for Høyesterett. Ved den konkrete vurderingen av om den rettslige interessen har falt bort, har det imidlertid betydning at de ankende partene tidligere har hatt rettslig interesse, jf. Rt. 2009 side 980 med videre henvisninger.

(22) Om formålet med å opprettholde boikottvarselet uttales det i advokat Bergs prosesskrift av 16. februar 2011:

”Ved iverksettelse av en boikott i dag, med påfølgende forhandlinger og avtaleinngåelse som det ønskede resultat, vil selvsagt de avtaler som da inngås bli oppdatert og få en løpedato fra det tidspunkt de inngås.”

(23) Denne angivelsen av formålet med å opprettholde boikottvarselet må forstås slik at man tar sikte på å oppnå norsk hyrenivå fra det tidspunktet partene inngår slik avtale – altså fra et eller annet tidspunkt i 2011. I ankemotpartenes prosesskrift av 17. februar 2011 er det imidlertid uimotsagt opplyst at NSO Crusader, tidligere North Crusader, nå går på en ny avtale med Kystverket som er datert 15. november 2010. Den nye avtalen ble vunnet etter anbudskonkurranse hvor det, i motsetning til for den tidligere avtalen, var inntatt et absolutt vilkår om at det skal gjelde ”norske lønns- og arbeidsvilkår”. Det er videre opplyst at dette vilkåret er fastsatt i henhold til lov 16. juli 1999 om offentlige anskaffelser § 11 a. Da det altså uimotsagt fra og med 1. januar 2011 gjelder norske lønns- og arbeidsvilkår på dette skipet, har ikke de ankende partene lenger noen rettslig interesse i å opprettholde noe boikottvarsel overfor dette skipet.

- (24) Ankeutvalget har kommet til at det samme gjelder for skipet Ocean Supplier. Dette skipet er uimotsagt solgt til Cormorant Shipping Ltd. og befinner seg for tiden i Polen for oppgradering. I ankemotpartenes prosesskriv av 17. februar 2011 er det videre opplyst at man ikke er kjent med at skipet skal operere i Norge eller på norsk sokkel. I en slik situasjon hvor det både har skjedd et eierskifte og det ikke foreligger aktuelle planer om å operere i Norge eller på norsk sokkel, har de ankende parter heller ikke rettslig interesse i å opprettholde boikottvarselet overfor dette skipet.
- (25) Ankeutvalget har etter dette kommet til at den rettslige interessen overfor begge ankemotpartene falt bort 1. januar 2011. Da anken er fremsatt etter dette tidspunktet, må den avvises.
- (26) Når en anke avvises, følger det av tvisteloven § 20-2 andre ledd at den ankende part skal pålegges å erstatte motpartens sakskostnader dersom ikke unntakene i tredje ledd kommer til anvendelse. Da ankeutvalget ikke kan se at det er grunnlag for å gjøre unntak, vil begge ankemotpartene bli tilkjent sakskostnader for Høyesterett. Ankemotpartenes prosessfullmektig har oppgitt at hver av ankemotpartene vil bli avkrevd et salær på 25 000 kroner. Det er imidlertid ikke innlevert kostnadsoppgave. Dermed kan det ikke tilkjennes mer enn 15 000 kroner til hver av ankemotpartene, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd.
- (27) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

1. Anken avvises.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund in solidum til Oceanlink Supply Ltd og Troms Offshore AS i fellesskap 15 000 – femtentusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund in solidum til Nor Supply Offshore AS og Troms Offshore AS i fellesskap 15 000 – femtentusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: